

Podprogramy

Příklad:

Vytiskněte tabulku malé násobilky ve tvaru

```
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X  X  1  2  3  4  5  6  7  8  9  10 X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X 1 X  1  2  3  4  5  6  7  8  9  10 X
X 2 X  2  4  6  8  10 12 14 16 18 20 X
X 3 X  3  6  9.....
X 4 X  4  8.....
X 5 X  5  10.....
.....
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
```

blok

má tvar

```
const   definice konstant;  
type    definice typů;  
var     deklarace proměnných;  
        deklarace procedur a funkcí;  
tělo
```

Kromě těla může kterákoliv část chybět

Program, procedura i funkce mají tvar

hlavička; blok

BP/FP nevyžaduje dodržení pořadí a libovolná část z `const`, `type`, `var`, se může opakovat

např.

```
Program Muj;  
const max = 15;  
type male = 1..max;  
var A, B: male;  
begin  
    read( A,B );  
    writeln( A+B )  
end.
```

Hlavička procedury

procedure

<identifikátor>

(<seznam formálních parametrů>)

například:

```
procedure A;
```

```
procedure B( N: integer );
```

```
procedure C( M,N: integer );
```

```
procedure D( M: integer; c: char; k: integer );
```

Volání procedury

<identifikátor> (<seznam skutečných parametrů>)

například

A;

B(i);

C(k, 5);

D(2, 'a', 7);

Hlavička funkce

`function`

`<identifikátor>`

`(<seznam formálních parametrů>)`

`: <typ výsledku>`

například

```
function A: integer;
```

```
function B( N: integer ): boolean;
```

```
function C( M,N: integer ): char;
```

```
function D( M: integer; c: char ): char;
```

Příklad

```
function tg( x: real ): real;  
begin  
    tg := sin(x)/cos(x) { určení výsledné hodnoty }  
end
```

Přirozený požadavek (a častá chyba):

Bez ohledu na průběh výpočtu funkce musí být v jejím těle jejímu identifikátoru (nejméně jednou) přiřazena výsledná hodnota.

Pozn.: C# kontroluje!

Volání funkce

<identifikátor> (<seznam skutečných parametrů>)
... i uvnitř výrazu!

například

```
a := sqrt(z);  
b := CisloDne( den, mesic, rok );  
c := 40+round( 40*sin(fi*2*PI/360) );
```

Viditelnost identifikátorů

1. definice objektu musí předcházet jeho použití
2. viditelnost objektu je určena hierarchickou (statickou) strukturou programu
3. jednoznačný význam identifikátoru v rámci
4. zastínění globáln(ějš)í definice lokáln(ějš)í definicí

```

program A
var i: integer; j: integer;
  procedure B( i: integer );
    function C( i: integer ): integer;
    begin
      C := i+j
    end;
  begin
    writeln( i );
    writeln( C(i) );
    i := i+1
  end;

  procedure D( x: integer );
  begin
    i := 1+x;
    B( x ); B( i )
  end;
begin
  i := 5;
  j := 2;
  D( 7 )
end.

```

Lokální symboly

- proměnné deklarované uvnitř podprogramů
- formální parametry
- a další

mají pouze lokální platnost

=>

- nelze s nimi pracovat v hlavním programu ani jinde mimo podprogram
- po vyvolání podprogramu (i opakovaném) hodnoty jeho lokálních proměnných **NEJSOU DEFINOVÁNY**

Shrnutí

- programátor může deklarovat nové podprogramy
- podprogram může mít své lokální proměnné (konstanty, typy, podprogramy)
- v hlavičce podprogramu mohou být deklarovány jeho formální parametry
- v příkazu volání uvedeme skutečné parametry
- jednou deklarováný podprogram můžeme zavolat, kolikrát chceme

Proč podprogramy

- členění problému/programu na části, které můžeme řešit odděleně
- další úroveň oddělení CO TO DĚLÁ od JAK TO DĚLÁ
- skrývání proměnných atd., které mají význam jen pro řešení určité části
- **re-use** - možnost jednou vytvořený podprogram použít i v jiných programech

Předávání parametrů

a) hodnotou

b) odkazem

c) konstantní parametry (BP/FP)

d) výstupní parametry (C#)

e) výsledkem

f) jménem

g) ...

Skutečným parametrem může být

a) výraz

b) proměnná odpovídajícího* typu

* odpovídající...

HODNOTOU

nová proměnná, do které se na začátku dosadí hodnota skutečného parametru

ODKAZEM

jen nové jméno pro proměnnou předanou jako parametr

```
procedure MINMAX( p: POLE; var MIN,MAX: real );
```

var platí pro všechny následující parametry až do dvojtečky

příklad: P(A, B, C: integer)...

Volba způsobu předávání parametrů

1. Pokud má přenášet hodnotu ven

=> odkazem

2. Pokud má skutečným parametrem být výraz

=> hodnotou

3. Vstupní data jednoduchého typu zpravidla hodnotou

4. Velké proměnné zpravidla odkazem

Konstantní parametry

= předávané odkazem, ale překladač nedovolí dosadit

Příklad:

**Napište program, který najde
10 nejčastějších slov v souboru**

Programování shora (dolů)

= řešení úlohy rozkladem na pod-úlohy

= využívá volání (zatím neexistujících) podprogramů

Programování zdola (nahoru)

= vytváření podprogramů (řešení pod-úloh),
o kterých myslíme, že je budeme potřebovat
a následně z nich skládáme řešení větších
pod-úloh, až k hlavní úloze

Ladění zdola

testovací podprogramy

Ladění shora

náhradní obsah podprogramů

- třeba vypíše parametry
a výstup načte od uživatele

Testovací podprogramy, vyhodnocování správnosti,
počítání chyb, automatické testování

